

SPRAWOZDANIE Z LETNIEJ SZKOŁY SEDYMENTOLOGICZNO-GEOMORFOLOGICZNEJ
BACHOTEK, 24-28 czerwca 2019 r.

W dniach 24-28 czerwca 2019 r. w Bachotku (Pojezierze Brodnickie) odbyła się Letnia Szkoła Sedymetologiczno-Geomorfologiczna. Jej problematyka dotyczyła procesów, form i osadów stokowych strefy młodoglacjalnej. Szkołę zorganizowała Katedra Geomorfologii i Paleogeografii Czwartorzędu Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, przy udziale Komisji Geomorfologii Glacjalnej Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich oraz Sekcji Litologii i Genezy Osadów Czwartorzędowych Komitetu Badań Czwartorzędu PAN. Kierownikiem naukowym Szkoły był dr Tomasz Karasiewicz (UMK), sekretarzem mgr Lucyna Tobojko (UMK w Toruniu oraz PIG-PIB) a skarbnikiem dr Marcin Winowski (Skarbnik SGP, UAM w Poznaniu). Wsparcia organizatorom udzielał kierownik Katedry Geomorfologii i Paleogeografii Czwartorzędu UMK w Toruniu dr hab. Piotr Weckwerth, prof. UMK. Zajęcia teoretyczne i praktyczne w terenie przeprowadzili geomorfolodzy: dr hab. Renata Paluszkiewicz prof. UAM (UAM w Poznaniu), dr Marek Majewski (Akademia Pomorska w Słupsku), dr Sebastian Tyszkowski (IGiPZ PAN w Toruniu) oraz gleboznawca - dr Marcin Świtoniak (UMK). W zajęciach szkoły letniej wzięło udział 17 uczestników – młodych naukowców z Chojnic, Gdańska, Gliwic, Katowic, Knyszewicz, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Sosnowca i Torunia, a także trzech doktorantów z Tbilisi i Moskwy.

W pierwszym dniu Szkoły uczestnicy zapoznali się z zagadnieniami dotyczącymi procesów geomorfologicznych i gleboznawczych występujących na stokach młodoglacjalnych. Pierwszy referat wygłosili: dr Tomasz Karasiewicz i mgr Lucyna Tobojko na temat *Charakterystyka geologiczno-geomorfologiczna obszaru badań oraz morfologia i ewolucja rozcięć erozyjnych w zboczach doliny Drwęcy w okolicy Bachotka*. Był to referat wprowadzający w problematykę geomorfologiczną i geologiczną przyszłego obszaru praktycznych warsztatów w dolinie Drwęcy oraz w zakres tematyczny Szkoły. Kolejny referat pt. *Postglacjalna ewolucja dolinek erozyjno-denudacyjnych w wybranych strefach krawędziowych Pojezierza Zachodniopomorskiego* zaprezentowała dr hab. Renata Paluszkiewicz, prof. UAM. Jego treść dotyczyła uwarunkowań, powstania, morfometrii i rozwoju dolinek erozyjno-denudacyjnych zlokalizowanych w obrębie czterech pól testowych w środkowej części Pojezierza Zachodniopomorskiego. W trzecim referacie pt. *Gleby i procesy gleboznawcze w interpretacji procesów stokowych* dr Marcin Świtoniak zapoznał słuchaczy ze znaczeniem procesów glebowych i ich wpływem na interpretację procesów stokowych. Na zakończenie pierwszego dnia zajęć dr Marek Majewski przedstawił wyniki badań osadów i procesów stokowych z okolic jeziora Jasień we wschodniej części Wysoczyzny Polanowskiej (Pojezierze Zachodniopomorskie) w referacie pt. *Wybrane cechy osadów stokowych na tle osadów podłoża*. W drugim dniu Szkoły, po zajęciach w terenie, część wykładową nt. *Modelowania procesów stokowych* przeprowadził dr hab. Paweł Molewski, prof. UMK.

Podczas kolejnych dwóch dni zajęć uczestnicy Szkoły prowadzili badania terenowe w okolicy Bachotka, na zboczach doliny Drwęcy. Zbocza doliny na tym odcinku rozcięte są licznymi dolinkami, z których trzy były przedmiotem szczegółowych badań. Po zapoznaniu się z danymi kartograficznymi, lokalnym rozpoznaniu geomorfologii obszaru (zlewni zerowego rzędu), uczestnicy podzieleni na trzy zespoły, rozpoczęli prace terenowe w wybranych formach erozyjnych. Każda z grup miała za zadanie przygotować wkopy/odslonięcia reprezentujące zróżnicowanie osadów stokowych w profilu podłużnym poszczególnych form.

W trakcie prac terenowych, w trzecim dniu, wykonano naziemny skaning laserowy jednej z badanych dolinek erozyjno-denudacyjnych na zboczu doliny Drwęcy. W sesji popołudniowej uczestnicy wysłuchali referatu dr Sebastiana Tyszkowskiego pt. *Potencjał laserowego skaningu naziemnego (TLS) w badaniach geomorfologicznych*. Następnie odbyły się zajęcia praktyczne z wykorzystaniem danych uzyskanych w trakcie skaningu i ich obróbka w programach komputerowych pod kierunkiem dr S. Tyszkowskiego.

Czwarty dzień był ostatnim dniem terenowym, w trakcie którego zespoły badawcze zaprezentowały w oparciu o przygotowane stanowiska, informacje na temat występujących w nich osadów stokowych i macierzystych oraz struktur sedymentacyjnych. Przeprowadzona została ożywiona dyskusja na temat cech osadów stokowych i procesów geomorfologicznych oraz gleboznawczych w analizowanych dolinkach denudacyjno-erozyjnych. Pobrane zostały także próbki osadów do analiz laboratoryjnych. Połączenie podejścia geomorfologicznego i gleboznawczego w analizie osadów pozwoliło na niezwykle interesujące rezultaty interpretacyjne. Dyskusja w terenie przy wspólnie przygotowanych odkrywkach/wkopach była dociekliwa, życzliwa i inspirująca. Ostatniego dnia, podczas zajęć kameralnych uczestnicy Szkoły przedstawili informacje o własnych projektach badawczych. W czasie Szkoły zawiązał się także zespół badawczy, który postanowił opracować i przygotować do publikacji wyniki zebranych materiałów podczas zajęć terenowych w Bachotku.

Podziękowania składamy organizatorom za trud przygotowania, a uczestnikom za udział w Szkole oraz aktywne włączenie się w dyskusje terenowe i kameralne. Dziekanowi Wydziału Nauk o Ziemi UMK prof. Markowi Kejnie, Stowarzyszeniu Geomorfologów Polskich, Towarzystwu Przyjaciół Dolnej Wisły dziękujemy za wsparcie Letniej Szkoły. Nadleśnictwu Brodnica wyrażamy podziękowania za zgodę na prowadzenie prac ziemnych w dolinie Drwęcy.

Dr Tomasz Karasiewicz

Dr hab. Małgorzata Mazurek, prof. UAM, Prezes SGP

Autorzy fotografii: Szymon Belzyt, Jakub Diakowicz, Tomasz Karasiewicz, Alicja Osowicka, Paweł Szymczuk, Marcin Świtoniak.